

АКЦЕНТИ ОД ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ЦЕЛИТЕ И ЗАДАЧИТЕ НА СОЈУЗОТ НА ЗДРУЖЕНИЈА НА ПЕНЗИОНЕРИТЕ НА МАКЕДОНИЈА ЗА 2019 ГОДИНА

Една од најзначајните задачи на Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија е развојот на пензионерската граѓанска асоцијација која е најбројна асоцијација во земјата и бележи постојан пораст на членовите и на крајот на 2019 година достигна над 275.000 членови.

I ВОВЕД

Во Извештајот за работа на Сојузот на здруженија на пензионерите на Македонија за 2019 година се содржани поединечни и сеопфатни податоци и образложенија за остварените резултати од спроведувањето на Програмата за работа за 2019 година. Во Годишниот извештај на Сојузот дадено кратко образложение на реализираните активности на органите и телата на Сојузот како и критички осврт за сработеното со насока за унапредување на истите. Сојузот во 2019 година имаше богата и успешна соработка со Министерството за труд и социјална политика, Министерството за култура, Фондот на ПИОМ, Фондот за здравствено осигурување, ЗЕЛС и други органи. Исто така, Сојузот остваруваше редовни и непосредни контакти со здруженијата на пензионери во Републиката, заради помагање на членството на здруженијата во ажурирањето на евиденцијата на членството и помагање во организирање на културните и спортски манифестации на регионално и републичко ниво, како и во организирање на разни манифестации на локално ниво. Со Финансискиот план на Сојузот за 2019 година, како и со измените и дополнувањето на Финансискиот план за 2019 година на Сојузот беше планирано финансиското работење на Сојузот да се оствари со избалансирани приходи и расходи. Како основ за баланс меѓу приходите и расходите беа земени податоците за средствата од членарина, и средствата кои се остваруваат од донации, спонзорства, реклами, и други приходи. Приходите од членарина во вкупните приходи на Сојузот учествуваат со 90% додека на останатите приходи со 10%. Расходите на Сојузот главно се однесуваат на функционални расходи со учество од 56,3 %, интелектуални расходи со учество од 17,9% и други расходи со учество од 25,8%.

II СТАТИСТИЧКИ ПОДАТОЦИ

Со извршеното усогласување, просечната пензија во декември 2019 година изнесува:

Вид на пензија	2018	2019	индекс
Старосна пензија	15.717	15.849	101,0
Инвалидска пензија	13.053	13.167	101,0
Семејна пензија	11.563	11.639	101,0
Земјоделска пензија	7.154	7.236	101,0
Воена пензија	21.785	21.891	101,0
Вкупно	14.445	14.602	101,0

Со извршеното усогласување на пензиите просечната пензија изнесува 14.602 денари и истата во споредба со исплатената пензија во 2018 година од 14.445 денари е повисока за 1%. Од 1 јануари 2020 година донесена е одлука за зголемување на сите пензии линеарно за 722 денари. Со ова зголемување просечната пензија од 14.602 денари ќе се зголеми на 15.324 денари со учество во просечната плата од околу 60%.

III ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРОГРАМСКИТЕ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ ВО 2019 ГОДИНА

➤ **Следење на остварување на правата од пензиското и инвалидското осигурување**

Материјалната и социјалната положба на корисниците на пензија се одржува и подобрува преку заштита на стекнатите права од ПИО и преку унапредување и проширување на тие права на постојните и идните пензионери. Ова прашање и во 2019 година беше главна преокупација на Сојузот и на здруженијата на пензионери на Македонија. Во текот на 2019 година посебно се посвети внимание на усогласување на пензиите, поради тоа што со спроведувањето на пензиската реформа, усогласувањето на пензиите се врши двапати во годината само според порастот на индексот на трошоците на животот, додека во формулата за усогласување на пензиите не е содржан порастот на платите.

Најпрво, со писмен допис (03-2/453/19) до Министерството за труд и социјална политика побара во формулата за усогласување на пензиите да се земе и порастот на платите и даде повеќе предлози за комбинирано усогласување на пензиите, со измени и дополнувања на ЗПИО. Со тоа ќе се постигне баланс во усогласувањето на пензиите, односно ќе се земе дел од порастот на платите дел од порастот на трошоците на животот и секогаш ќе има усогласување на пензиите и ќе се одржува реалната вредност на пензиите. Во таа насока Сојузот иницираше работна средба со Министерката Мила Царовска, која се одржа на 1 јули 2019 година во просториите на Сојузот. На работната средба покрај прашањето за усогласување на пензиите беа покренати и други прашања од значење за пензионерската популација. Исто така, за ова прашање на 11.11.2019 година делегација на Сојузот оствари работна средба со Претседателот на Владата на РС Македонија Зоран Заев и тогашната министерката за труд и социјална политика Мила Царовска, а особено значајна активност на Сојузот во соработка со државните органи е работната средба одржана во Сојузот на која присуствуваше претседателот на Владата Зоран Заев и министерот за здравство д-р Венко Филипче, на која од страна Сојузот беше побарано да се унапредат или решат повеќе прашања значајни за пензионерите.

➤ **Заложби и активности за донесување на Закон за пензионерско организирање**
Во 2019 година Сојузот продолжи со заложбите за донесување на Законот за пензионерско организирање. За таа цел на 1 јули 2019 година се одржа работна средба меѓу Министерката за труд и социјална политика и претставници на Сојузот на здруженија на пензионери на Македонија. Во врска со Законот се дискутираше дека треба истиот да се донесе, бидејќи Законот за здруженија и фондации со кој се регулира правната рамка за уредување на односите на граѓанските организации не ги задоволува потребите на пензионерската популација над 320.000 корисници на пензија. Донесувањето на овој закон ќе реши значајни прашања од доменот на пензионерското организирање, особено проблемот со формирање на паралелни здруженија, а потоа да се достави до Владата за негово процесуирање.

➤ **Донесен е Правилник за учество во обезбедување на финансиски средства за материјална поддршка на Здруженија на пензионери – членки на СЗПМ**
Извршниот одбор на Сојузот донесе Правилник за учество во обезбедување на финансиски средства за материјална поддршка на здруженијата на пензионери членки на СЗПМ. Со Правилникот се утврдени условите, начинот и постапката за учество на СЗПМ во обезбедување на финансиски средства на здруженијата на пензионери за остварување на целите и задачите и тоа:

1. На Здруженија на пензионери кои се домаќини на регионалните ревији на песни, музика и игри и регионалните спортски натпревари, Сојузот им додели 40.000 денари или вкупно за оваа намена 640.000 денари.
2. На Здруженија на пензионери кои организираат масовни пензионерски средби, Сојузот им додели средства во износ од 15.000 денари или вкупно 125.000 денари.
3. Поддршка на помалите здруженија за изградба или адаптација на клубови на пензионери, за адаптација на работни простории и за одбележување на значајни настани

За овие активности Сојузот додели 205.000 денари

Вкупно средства по сите основи изнесува околу 1.000.000 денари.

Овие средства се доделени на здруженија на пензионери како поддршка за активности предвидени во Статутот на СЗПМ.

Активности во 2019 година Сојузот ги извршуваше главно со средства од членарината, но и од аплицирање на проекти и донации во износ од 350.000 денари, што се должи на амбициозен и професионален однос да се обезбедат повеќе средства иако тоа не е константен приход за финансирање на СЗПМ. Во финансирање на сите активности и работењето на Сојузот се водеше сметка за рационално и економично трошење на средствата што е констатирано и од Надзорниот одбор на СЗПМ.

➤ **Донесен е Правилник за Финансиска поддршка за поттикнување на издавачка дејност и творештво**

Во 2019 година се донесе Правилник за финансиска поддршка на издавачката дејност и творештво во интерес членството, во третата животна доба во насока на обезбедување на активен пензионерски живот. Со Правилникот се утврдени критериуми за доделување на финансиска поддршка за издавачка дејност и творештво. На овогодишниот оглас се јавија 28 кандидати, од кои повремената комисија за издаваштво даде поддршка на 11 автори и тоа:

- публицистички трудови „Песните се нивен незаборав“ од Кирил Тодевски, монографија „Мал историски преглед на ПД Козјак“ од Благоја Костоски – Чакар, „Време на созревање и борба з слобода“ од Драго Стојанов, „Мудрите луѓе и мудроста“ од Бранко Коцески,
- стихозбирки „Саемско небо“ од Петко Шипиникаровски, „Пат и немир“ од Спиридон Митевски, „Срмени воздишки на љубовта“ од Драгица Пандилоvsка, „Збирка поезија“ од Маријонка и Ирфан Уштеленци и „Светот во мене“ од Марија Монеvsка.
- Раскази „Приказни од дното на душата“ од Васил Пачемски, „Есенско изгреј сонце“ од Вукица Петрушевска.

Финансиската поддршка за годишните проекти изнесува 134.000 денари од планирани 200.000 денари. Тоа зборува дека Комисијата се определила за квалитетни дела и за автори кои прв пат добиваат поддршка од СЗПМ.

➤ **Активности на Регистрираната организација за солидарен фонд и членарина**

Во надлежност на Регистрираната организација е распределбата односно дозначување на средства по основ на членарина и ажурирање на евиденцијата на членството. Покрај ова Регистрираната организација ја следи состојбата со исплатата на средства за солидарен фонд за починати корисници на пензија, а административната работа ја врши Стручната служба на СЗПМ. И во 2019 висината на посмртната помош изнесува 30.000 денари.

На 8.08.2019 година се одржа состанок во Фондот на ПИОМ со нивни претставници и се постигна договор за продлабочување на соработката. Од работните средби се донесе заклучок да се изврши шифрирање на околу 90.000 корисници на пензија од страна на Стручната служба на Сојузот со што се изврши уточнување на податоците. Ова задача на

од 15 февруари 2015 година до 31 мај 2019 година. Обработените податоци за новите корисници на пензија, Сојузот на СД ги достави до сите здруженија, со цел истите да ја ажурираат евиденцијата на членството. Покрај, обработката на податоците, Одборот на регистрираната организација оствари средба на 26.09.2019 година со претставниците од трите инвалидски сојузи од која средба произлезе иницијатива за спојување на трите во еден сојуз за подобро функционирање

➤ **Формирана е Комисија за старски и пензионерски домови и стандард**

На 20 јуни 2019 година за прв пат во Сојузот се формира Комисија за пензионерски и старски домови. Комисијата има за цел да ја согледа фактичката состојба за потребата од старски и пензионерски домови, да ја систематизира и постојано да ја афирмира оваа проблематика. Изградбата на пензионерски и старски домови како приоритетна задача на Сојузот беше поставена како една од темите на средбата со министерката Мила Царовска која се одржа на 1 јули 2019 година. Беше предложено СЗПМ да делегира еден член од

➤ **Реализирани се 8 Регионални реви и Републичка ревија на песна, музика и игри**

Во Сојузот почнуваат во април, а завршуваат на почетокот на јуни со републичката ревија.

А) Оваа година на регионалните реви на песна, музика и игри домаќини беа здруженијата од Прилеп, Тетово, Центар-Скопје, Здружението на воени пензионери, Свети Николе, Валандово, Веница и Вевчани. Пензионерските реви добро беа подготвени, масовно посетени, што укажува на фактот дека истите со задоволство се примени не само од пензионерите туку и од сите граѓани. Ревииите, ги поддржува локалната самоуправа, а на регионалните реви присуствуваа градоначалници и претставници од општините на ЗП домаќини најдобрите од 8 – те региони настапија на 9-та Републичка ревија на песни, музика и игри која се одржа на 7 јуни 2019 година во

Скопје, во Домот на АРМ. На Ревиијата поздравен збор имаше претседателот на Владата на Република Македонија Зоран Заев, со што им изрази почит на претставниците од третата доба. За успешноста на ревиите посебно се ангажираше Комисијата за културен забавен живот, која одржа 4 седници, а учествувааше и на подготовките и на одржувањето на ревиите.

Б). Учество на пензионерски здруженија членки на СЗПМ на меѓународниот фестивал за трета животна доба во Љубљана.

Организацискиот одбор избра две најдобри здруженија кои ја претставуваа Република Македонија по десетти пат на 19 меѓународен фестивал за трета животна доба во Љубљана. Како најдобри здруженија беа избрани ЗП „Гази Баба“ и ЗП Винаца кои успешно се претставија на овој престижен фестивал.

➤ **Одржани се 8 регионални и Републичките спортски натпревари**

Од 21 мај 2019 година до 23 јуни 2019 година се одржаа спортските натпревари. Домаќини беа Здружението на Воените пензионери, ЗП Злетово, ЗП Крушево, ЗП Гевгелија, ЗП Радовиш и Конче, ЗП Гостивар, ЗП Берово и ЗП Струга. Спортската олимпијада 2019 година се одржа во септември во чест на денот на пензионерите во Радовиш. На регионалните спортски игри настапија сите 53 здруженија со рекорден број 2.605 натпреварувачи, што претставува масовен спортски настан. Радува фактот што овие активности секаде беа поддржувани од локалната самоуправа.

На 22 септември во Радовиш, и оваа година во чест на денот на пензионерите во Македонија по 24 пат се одржа пензионерска спортска Олимпијада. 24-тите Републички пензионерски натпревари се одржаа под покровителство на Министерството за труд и социјална политика, а на натпреварот присуствувааше заменик на министерот за труд и

социјална политика Ѓонул Бајрактар кој им се обрати на присутните. На 24-тите Републички спортски игри настапија 504 натпреварувачи од 46 здруженија.

Натпреварите поминаа во добра организација и забележителни резултати во сите дисциплини. И оваа година најуспешно здружение во многу јака конкуренција беше ЗП Тетово.

➤ **Подобрена е здравствена заштита на корисниците на пензија**

Пензионерите неколку години наназад бараат да се реши прашањето за снабдување на лекови преку целиот месец, ослободување од партиципација за болничко лекување за сите возрасни луѓе над 65 години, проширување на позитивната листа на лекови, признавање на трошоците за лекување во приватни здравствени установи до цените на државните здравствени установи, изградба на геријатриски простор во дел на неискористените простории во општите болници, тимско функционирање на теренски лекар и подвижните аптеки во руралните средини, целосна терапија при болничко сместување со потребни лекови и за други болести, одобрување боледување на деца за нега на родители и друго.

За истакнување на проблемите за здравствена заштита на корисниците на пензија се организираше работна средба на СЗПМ на која присуствуваа претседателите на скопските здруженија, како и членови на Комисијата за здравство и социјална политика на Сојузот со премиер Зоран Заев и министерот за здравство д-р Венко Филипче. Дел од овие проблеми се решени благодареејќи на ангажирањето на Сојузот.

➤ **Формирано е Координативно тело на активни на пензионерки**

За прв пат во Сојузот се формира Координативното тело на активите на пензионерки со цел и активите на пензионерките да бидат застапени на ниво на Сојузот. Основна цел на ова тело на Извршниот одбор има позасилен развој на социјално хуманитарна дејност. За работата на активите на пензионерките се донесе Програма со која се предвиде дека активистките со своите инклузивни решенија уште повеќе треба да се вклучат скоро во сите активности во здруженијата на пензионери. Особено беше нагласено помагањето на стари и осамени пензионери. Исто така, беше оценета потребата од поголемо вклучување на пензионерската популација со активности што ги преземат други граѓански организации како што е заштита од семејно насилство, родова еднаквост, здравство, социјална дејност и друго. За ова цел Активите на пензионерки остварија поголема соработка со Центрите за социјална работа, Црвениот крст, локалната самоуправа за учество на ова популација на разни трибини, панел дискусии и слично, каде што се говори за старите лица, а посебно за женската популација како дел од корисниците на пензија. Акцент се даде и на работата на волонтерството, за што се истакна дека сите претседателки се активистки и треба да продолжат со нивната работа преку разни содржини помагајќи ги старите лица. На 5 август 2019 година, Координативното тело на Активите на пензионерки и претседателките на Активите на пензионерки при здруженијата на пензионерите членки на Сојузот одржаа седница на која се разгледа Програма за работа на Координативното тело на активите на пензионерки за мандатен период 2019-2023 година. Се предложи истата да биде разгледана и од претседателите на здруженијата на пензионерите кои треба да ги поддржат предложените активности за да може програмата да се реализира.

На здруженијата на пензионери кои посебно се ангажираа во остварувањето на хуманитарните активности, Сојузот за прв пат оваа година им додели благодарници за хуманитарни активности поврзани со подобрување на стандардот на пензионерите, а благодарници добија ЗП Прилеп, Крива Паланка и Деми Хисар.

➤ **Продолжена Меѓународна соработка со пензионери од други земји**

Меѓународна соработка Сојузот оствари со пензионерите од Словенија. Ова година продолжи традиционалната соработка, поддршка и помош за учество на 19 меѓународен фестивалот на „Трета животна доба“ во Љубљана. На фестивалот учествуваа ЗП Гази Баба и ЗП Винаца кои постигнаа посебен успех и го претставија нашето културно богатство и традиција. На фестивалот добивме признание за 10 годишно учество кое го прими Ѓорге Андонов шеф на делегацијата. Во Куманово со поддршка на СЗПМ се одржа Меѓународна фолклорна средба со учество на пензионерски здруженија од Македонија, Србија и Бугарија.

На покана на Сојузот на пензионери на Србија, делегација на СЗПМ, присуствуваше на XII Олимпијада за спорт, здравје и култура во Врњачка Бања. На овој состанок се започна иницијатива за организирање на меѓународна пензионерска олимпијада во одредени спортски дисциплини и за таа цел се потпиша Протокол меѓу пензионерските асоцијации од Унгарија, Словенија, Македонија и од Србија. Балканската спортска олимпијада во 2020 година планирано е да се одржи во Србија, а потоа во наредните години, да се одржува наизменично во друга земја потписничка на протоколот.

Се остварија повеќе самостојни традиционални соработки и посети на здруженија во повеќе држави.

➤ **Отворени се повеќе нови Клубови на пензионери**

Сојузот се залагаше за отворање на клубови за пензионери, дневни центри, социјални сервиси за стари лица. Активното стареење значи старост во добро здравје, исполнет како личност, самостојност и поголема вклученост како граѓани во сите нивоа на општествениот живот. Денес во здруженијата на пензионери има 450 клуба, а 7 се отворија во 2019 година. Факт е дека таму каде што има клубови за пензионери има и активно стареење. Остварувањето на активно живеење е една од основните цели утврдена со статутите на здруженијата. За согледување на состојбите во функционирањето на Клубовите на пензионери, беше реализирано преку одговорите добиени од Прашалникот, кој беше доставен до сите здруженија како и од извршен непосреден увид.

➤ **Информирањето е континуирано добро**

Во 2019 година, Сојузот посвети посебно внимание на информирањето. Сите постигања беа редовно презентирани преку 10 броја на весник „Пензионер плус“, а еднаш месечно имаше една страница за пензионери во „КОХА“ на албански јазик, и еднаш месечно се објавуваа „Пензионерски видици“ во весникот „Нова Македонија“. Во сите три гласила беа поместени содржини кои се од интерес на целото членство и пошироко. Соодветно беа покриени Регионалните и Републичката ревија на песни, музика и игри, како и Регионални и Републичките спортски натпревари. Беше информирано и за учеството на СЗПМ на 19 Фестивал на „Трета животна доба“ во Љубљана, како и на XII Олимпијада за спорт, здравје и култура во Врњачка бања – Република Србија.

Информирањето на пензионерите и јавноста во земјата, но и надвор од границите на Република Македонија, беше и преку Web страницата на СЗПМ. На Web страницата редовно се објавуваше секој број на весникот, на страницата во „КОХА“ и „Пензионерски видици“. Беа објавени Билтенот за спортски натпревари и Билтенот на Ревииите на песна, музика и игри. На Web страницата се поместени и 34 подстраници на здруженија, но би било добро своја под страница да имаат сите 53. За првпат на веб страницата на СЗПМ беа објавени и неколку аудио-видео материјали.

Во 2019 година се спроведе анкета на здруженијата на пензионерите за натамошно информирање преку доставување на Прашалник за изјаснување на здруженијата за

образиците и формите на информирање. Врз основа на добиените резултати од анкетата во 2020 година ќе биде одредено низ кои гласила ќе се одвива информирањето.

➤ **Меѓугенерациска соработка и соживот во граници на можностите**

Сојузот во 2019 година посветуваше соодветно внимание на Меѓугенерациска соработка и соживот. Беа одржани мултиетнички средби во Тетово, Гостивар и Куманово, а речиси за сите празници пензионерите се дружеа со деца и младинци, како и со млади волонтери од Црвениот крст во градовите.

IV РАБОТА НА ОРГАНИТЕ НА СЗПМ ВО 2019 ГОДИНА

Седниците на органите и телата на СЗПМ во 2019 година беа планирани врз основа на Програмата за работа на Сојузот, актуелните потреби и прашања кои ги поведуваа здруженијата и членовите на соодветните органи и тела

Собранието на Сојузот во 2019 година одржа две седници.

Извршниот одбор на Сојузот во текот на 2019 година одржа шест седници.

V РАБОТА НА КОМИСИИТЕ И РАБОТНИТЕ ТЕЛА НА СЗПМ

Седниците на комисиите и другите работни тела се одржуваа според нивната Програма по потреба или по барање на претседателите на тие тела. Активноста на комисиите беше поддржана со планирани финансиски средства, во функција на извршување на целите и задачите утврдени со Статутот на Сојузот. Активно работеа: Надзорниот одбор, Правно економскиот форум, Статутарната комисија, Комисија за културно забавен живот, Комисијата за спорт и рекреација, комисии за здравство и здравствена заштита, комисијата за меѓународна соработка, комисијата за старски и пензионерски домови и подобрување на стандардот на пензионерите, комисијата за информирање и издавачка дејност и други

Врз основа на изнесените активности за остварување на целите и задачите утврдени со Статутот и Програмата на СЗПМ за 2019 година се предлагаат следните:

КОНСТАТАЦИИ И ЗАКЛУЧОЦИ

- Во текот на 2019 година успешно е реализирана Изборната Програмата и Програмата за работа на Сојузот за 2019 година
- Сојузот квалитетно ги организираше регионалните и републичките ревији на песна, музика и игри како и регионалните и републички спортски натпревари, кои успешно и квалитетно беа реализирани.
- Во 2019 година развојот на социјално хуманитарната дејност се реализираше преку отпочнување со работа на Координативното тело на активи на пензионерки преку поттикнувачка и насочувачка активност.

- Со цел натамошен успешен развој на пензионерското организирање за активен пензионерски живот, Сојузот даде поддршка на отворање и адаптација на Клубови на пензионери, адаптација на работни простории на здруженија, поттикнување на издавачката дејност, како и поддршка на масовните пензионерски средби.
- Заради помагање во набавката на огревно дрво, Сојузот организираше средби на здруженија на пензионери со претставник на ЈП „Национални шуми“
- Во 2019 година се потпиша Меморандум за соработка со ЗЕЛС, кој има за цел да ја развие и прошири соработката на здруженијата на пензионери со локалната самоуправа.
- Во 2019 година во однос на здравствената заштита на корисниците на пензија
- се разрешени повеќе прашања, а во наредниот период ќе се преземат и други активности во однос на промената на Позитивната листа на лекови во согласност со достигнувањата во медицинската наука.
- Во 2019 година Сојузот редовно ја сервисираше членарината до здруженијата и Сојузите на корисниците на инвалидска пензија.
- Во 2020 година Сојузот ќе продолжи интензивно да работи на остварување на целите и задачите утврдени со Статутот Програмата на Сојузот.

Скопје 2020 година Собрание на СЗПМ